

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/55/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812208658
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8812208658.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Úderníckej č. 5, právne zastúpeného Tomáš Kušnír s. r. o., so sídlom v Bratislave na ul. Úderníckej č. 5, proti žalovaným 1/ A. R., nar. X.X.XXXX, bývajúcemu v U. č. XX/X a 2/ I. K., nar. XX.X.XXXX, bývajúcej v U. č. XX/X, o zaplatenie sumy 84,98 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 2.11.2012 č. k. 9C 110/2012 - 27 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanej v 2. rade a vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade.

Žalobca n e m á právo na náhrada trov odvolacieho konania a žalovanej v 2. rade sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným v 1. rade bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva. Z dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku nepochybne vyplynulo, že žalovaná v 2. rade pristúpila k záväzku žalovaného v 1. rade podľa ustanovenia § 533 a nasl. Občianskeho zákonníka a dlh uznala dňa 20.1.2011. K uznaniu dlhu došlo v čase, kedy už bol dlh premlčaný, nakoľko premlčacia doba začala plynúť najneskôr dňa 21.11.2006, teda dňom nasledujúcim po dni, kedy sa stala splatnou posledná z 12 - tich dojednaných splátok v zmysle zmluvy o úvere a uplynula dňa 21.11.2009. Dohoda o uznaní dlhu bola žalovanou v 2. rade podpísaná až dňa 20.1.2011. Uznanie záväzku sa vykonalo na predtlačí žalobcu, pričom listina boli označená ako dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Takéto označenie môže bežného občana spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím za určitých okolností, keď je zo strany veriteľa, resp. jeho právneho nástupcu, či už písomne alebo ústne, telefonicky, príp. iným spôsobom upozorňovaný, ak nie až zastrašovaný možným súdnym konaním a následnou exekúciou priviesť k rozhodnutiu uzatvoriť takúto dohodu o splátkovom kalendári v snahe zabrániť jeho postihu a urovnať svoje záväzky voči druhej strane. Spotrebiteľ si pritom často ani neuvedomuje, aké ďalšie prehlásenia podpísal, príp. k akým ďalším povinnostiam alebo sankciám sa zaviazal najmä za situácie, keď samotná dohoda je vypísaná vo všetkých bodoch zástupcom druhej strany. Okrem toho samotné uznanie záväzku sa v dohode podpísanej žalovanou v 2. rade nachádza v bode 2, no prehlásenie o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho následkoch sa uvádza v bode 3 označenom ako forma splatenia záväzku a to až v poslednej vete. Ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka umožňuje uznať aj premlčaný dlh, avšak za predpokladu, ak ten kto dlh uznal, o tomto premlčaní vedel. Takéto

uznanie zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania len vtedy, keď dlžník, ktorý dlh uznal, vedel o premlčaní. Ak dlžník nevedel o premlčaní, či už pre skutkový alebo právny omyl, napr. preto, že nepoznal ustanovenia zákona o premlčaní, nemá jeho uznanie spomenuté právne dôsledky. S prihliadnutím na vyššie uvedené prehlásenie žalovanej v 2. rade o vedomosti premlčania dlhu a jeho následkoch tak ako bolo vykonané v dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, nezakladá právny následok uznania premlčaného dlhu vyplývajúci z ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka. Keďže premlčacia doba uplynula dňa 21.11.2009 a žaloba vo veci bola podaná až dňa 20.8.2012, žaloba v dôsledku vznesenia námietky premlčania bola v celom rozsahu zamietnutá.

Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanej v 2. rade, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby jeho žalobe proti žalovanej v 2. rade bolo vyhovené. Alternatívne požadoval rozhodnutie v tejto časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že vec nebola správne právne posúdená. Obsahom dohody podpísanej žalovanou v 2. rade dňa 20.1.2011 bolo uznanie dlhu. Právnym následkom uznania práva, ktorý nastáva priamo zo zákona, je prerušenie plynutia premlčacej doby. To znamená, že doba, ktorá dovtedy uplynula, sa stáva právne bezvýznamnou a začne plynúť nová 10-ročná premlčacia doba priamo zo zákona. Na to, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa ustanovenia § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa ustanovenia § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka. Žalovaná v 2. rade svoj záväzok, čo do dôvodu a výšky uznala a zároveň potvrdila svoju vedomosť o premlčaní dlhu. Pri rozhodovaní došlo k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností vyplývajúcich mu zo záväzkového vzťahu. Funkciou premlčania je uľahčiť obranu povinného subjektu proti právam, ktoré trvali dlho a preto často možno predpokladať, že už zanikli. Uplynutím premlčacej doby sa oslabuje súdna vymáhateľnosť premlčaného práva, avšak veriteľovi premlčané právo zostáva naďalej zachované rovnako, ako nezaniká záväzok dlžníka voči veriteľovi. Tým, že žalovaná v 2. rade podpísala dohodu, prejavila svoju vôľu záväzok splniť. Dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie. Jej obsah nie je tak rozsiahly, aby sa s ním žalovaná v 2. rade nemala možnosť oboznámiť. Okrem toho dohodu podpisovala vo svojom bydlisku. Žalovaná v 2. rade konala dobrovoľne, sama podpísala dohodu, čím sa zaviazala k plneniu svojho záväzku v splátkach a svoj záväzok uznala.

Odvolací súd v zmysle zásad ustanovenia § 212 O. s. p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

V prejednávanej veci právnym titulom uplatneného nároku je dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku uzatvorená so žalovanou v 2. rade dňa 20.1.2011. Z obsahového hľadiska termínu uznanie záväzku bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá termín uznanie dlhu. Uznanie dlhu je právnym inštitútom upraveným v ustanovení § 558 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka bolo do tohto právneho predpisu zavedené až novelou uskutočnenou zákonom č. 509/1991 Zb., účinnou od 01.01.1992. Do 31.12.1991 účinný Občiansky zákonník podmienky uznania premlčaného dlhu vôbec neupravoval a teda neprevzal právnu úpravu uznania premlčaného dlhu opierajúcu sa o ustanovenie § 297 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb.

Ak uznanie premlčaného dlhu do 31.12.1991 nebolo viazané na vedomosť dlžníka o premlčaní, z ustanovenia § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nijako nevyplývalo, aby nebolo možné uznať už premlčaný dlh (R 51/1968).

V dôsledku zmeny právnej úpravy uznania premlčaného dlhu po 01.01.1992, právne následky viažuce sa na možnosť počítania 10-ročnej premlčacej doby pri právach písomne uznaných čo do dôvodu a výšky (§ 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka) sú závislé od toho, či dlžník o premlčaní vedel alebo nie. Uznanie premlčaného práva zakladá právne dôsledky uvedené v ustanovení § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka len vtedy, ak dlžník o premlčaní vedel (§ 558 posledná veta Občianskeho zákonníka). Ak dlžník o premlčaní nevedel, či už pre omyl skutkový alebo pre omyl právny (napr. že nepoznal ustanovenia o premlčaní), nemá jeho uznanie akékoľvek právne účinky.

Vecnú správnosť napadnutého rozsudku nemôže spochybnit' ani tvrdenie žalobcu, podľa ktorého podpisom dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku žalovaná v 2. rade potvrdila svoju vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Dohoda bola vopred pripravená žalobcom na jednotnom predtlačenom formulári, pričom v bode 2 týkajúcom sa uznania záväzku sa žiadna zmienka o premlčaní vôbec nenachádza, hoci z logického hľadiska zmienka o premlčaní a jeho následkoch by mala byť uvedená práve v tomto ustanovení. Vedomosť o premlčaní a jeho následkoch bez akéhokoľvek bližšieho vysvetlenia sa uvádza v bode 3 upravujúcom formu splatenia záväzku. Z dohody nie je zrejmé, aby žalovanej v 2. rade boli poskytnuté tiež jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená premlčanie dlhu. Ak žalobca ničím nepreukázal, aby takéto informácie žalovanej v 2. rade poskytol, uznanie dlhu, o premlčaní ktorého žalovaná v 2. rade vedomosť nemala, nemohlo vyvolať právne dôsledky predpokladané ustanovením § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka spočívajúce v začatí plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby. Pre premlčanie tak platila všeobecná 3-ročná premlčacia doba opierajúca sa o ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ ide o princíp, podľa ktorého neznalosť zákona neospravedlňuje, rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobnej znalosti právnych predpisov akými sú ustanovenia o premlčaní zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

Keďže žaloba bola podaná až po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby, súd prvého stupňa správne postupoval, ak po vznesení námietky premlčania zo strany žalovanej v 2. rade nárok uplatnený žalobcom zamietol podľa ustanovenia § 100 ods. 1 veta tretia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Odvolačný súd preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanej v 2. rade a vo výroku o trovách konania medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnej žalovanej v 2. rade žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.